

LIETUVOS
POLITINIŲ
KALINIŲ IR
TREMINIŲ SAJUNGOS
SAVAITRAŠTIS

TREMTINYS

2002 m. gruodžio 19 d. Nr. 51 (529) Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

Sveiki, sulaukę šv. Kalėdų!

Gerbiamoji "Tremtinio" redakcija ir skaitytojai!

Esu dėkingas už pastangas kalbėti balsu ne tik tų, kurie ant savo pečių nešė sunkią okupacijos naštą, bet ir už tuos, kurie žuvo Laisvės kovose, nesugrįžo iš GULAG'o salyno ir tremties. Savaitraščio balsas labai reikalingas mūsų palengva sveikstančiai visuomenei. Jame daug tiesos, kurią ne visi nori, o gal ir nesugeba išgirsti.

Linkiu redakcijos darbuotojams ir "Tremtinio" skaitytojams linksmų šventų Kalėdų ir laimingų 2003-ųjų metų, į kuriuos Lietuva eina per Prahoje ir Kopenhagoje atkeltus vartus.

Edmundas SIMANAITIS

* * *

Buvusius politinius kalinius, tremtinius, rezistencijos dalyvius artėjančių šv. Kalėdų ir Naujųjų metų proga, linkėdamas gėrio, dvasios stiprybės, atjautos ir tikėjimo Lietuvos ateitimi, sveikina

Antanas Napoleonas STASIŠKIS

Seimo narys, LPKT bendrijos pirmininkas

Už kelių dienų katalikų pasaulis švęs Kūdikėlio Jėzaus gimimo dieną, o netrukus peržengsime ir 2003-ųjų metų slenkstį. Naujieji metai iš kiekvieno pareikalaus išminties, susikaupimo, ryžto ir vaisingos veiklos.

Sveikiname "Tremtinio" skaitytojus šv. Kalėdų ir Naujųjų metų proga.

Linkime Jums ir Jūsų šeimos nariams sveikatos ir dvasios stiprybės. Teišsipildo Jūsų lūkesčiai, o Betliejaus žvaigždės šviesa palaimina darbus.

**LPKTS valdyba
"Tremtinio" redakcija**

Dr. Povilas JAKUČIONIS

Ateina šv. Kalėdos ir rinkimų bėdos

Mielieji "Tremtinio" skaitytojai, besibaigiantys 2002-ieji atnešė Lietuvai dvi ilgai lauktas džiugias žinias. Lietuva pakviesta į NATO ir Europos Sąjungą. Prahą ir Kopenhagą mes ilgai minėsime kaip šimtmečio lūkesčių ir vilčių išsipildymo miestus. Viešpats Dievas daug kentėjusiai ir kovojusiai, bet visada ištikimai saugojusiai mūsų tautai padovanojo stebuklą – nepriklausomybę. Ir dabar jaučiame Jo dangiškąją globą. Pakvietimas į NATO ir Europos Sąjungą gražina mus į krikščioniškąją Europą, stiprina mūsų saugumą, pagrindžia viltis, kad tautos gerovė nuo šiol kasmet vis kils. Būsime apsaugoti nuo Rytų despotizmo, nestabilumo ir imperinių kėslų. Nuo šiol Lietuva bus valstybių ir tautų, kurios gerbia žmogaus teises ir laisves, išpažįsta tas pačias kaip ir mes bendražmogiškąsias ir krikščioniškąsias vertybes, draugijoje. Tai yra svarbiausia. Visa kita priklauso nuo mūsų pačių darbštumo, sumanumo, kantrybės ir Dievo palaimos.

Tikime, kad artėjančios šv. Kalėdos, Viešpaties gimimo šventė, suteiks mums visiems dvasios ir vilties atgimimą, pasiryžimą siekti tei-

singumo ir geresnio gyvenimo visiems Lietuvos žmonėms. O tam prielaidas gali sudaryti (arba nesudaryti) sparčiai artėjantys rinkimai, jų rezultatai. Gruodžio 22-ąją, prieš pat šv. Kalėdas, rinksime Lietuvos Respublikos prezidentą ir savivaldybių tarybas. Rinkėjų valia, kokias vertybes išpažįstantis žmogus taps Lietuvos valstybės vadovu, kokios sudėties savivaldybių tarybos spręs visus vietos bendruomenių reikalus. Nuo naujų tarybų narių priklausys savivaldos įstaigų darbas, tvarka ir rimtis. Taigi nesakykime, kad nuo mūsų, rinkėjų, niekas nepriklauso, kad viską blogai tvarko kažkokia nematoma jėga. Ką išsirinksim, tą ir turėsime. Už tuos, kurie į rinkimus neateis, išrinks kiti ir dar nežinia ką. Geriau jau patiems mėginti atskirti pelus nuo grūdų, surasti aukso gabalėlį pelenų krūvoje. Tai nėra nei lengva, nei paprasta. Reikia galvoti, lyginti, prisiminti, kuri partija ar kandidatas ką buvo žadėję ir netesėję, kas panaudojo pasitikėjimą ir valdžią blogam ar tik savo naudai. Juk savivaldos rinkimuose visi kandidatai yra vietiniai, žinomi ir pažįstami, o kandidatai į prezidento postą taip pat nėra naujos "žvaigždės".

(keliamo į 2 psl.)

Brangūs likimo broliai ir sesės

Artėja šv. Kalėdos, netrukus Naujieji metai.

Sveikiname švenčių proga, linkime laimės, stiprybės, ištvermės ir noro tikėti, jog Lietuva atsinaujins. To linkime visiems nelengvame Nepriklausomybės įtvirtinimo kelyje. O svarbiausia – nepasiklyskime rinkimų dieną. Atiduokime savo balsus už Prezidentą Valdą Adamkų, o rinkdami savivaldybės tarybas balsuokime už sąrašą Nr. 24. Tai - Lietuvos, Jūsų ir Jūsų vaikų ateitis.

LPKTS Šiaulių sk. taryba

* * *

"Tremtinio" redakcijos kolektyvui ir bendradarbiams dėkojame už laikraštį – skelbkite ir toliau teisybę, mūsų kraujuojančios žemės žaidas. Tegu visi, nesantaiką pamynę, ramybę suranda su Vaikelio Jėzaus gimimu. Lai tyras šv. Kalėdų džiaugsmas pripildo Jūsų pastogę savo palaimos!

Marija REMIENĖ

Čikaga

Lietuva ir jos tremtiniai

Europoje vyksta dideli pokyčiai: septynios šalys, valdytos komunistinių diktatūrų, pakviestos į NATO; dar dešimt baigė derybas ir jau pakviestos į Europos Sąjungą. Rusijai tenka su tuo susitaikyti, mėginant gauti bent šiek tiek politinės naudos iš savo nesipriešinimo. Vis dėlto ne vienas kelia klausimą, ar suspėja Rusija keistis iš tikrųjų. Ar ji transformuosis į normalią valstybę, susitaikydama su savimi ir pasauliu?

JAV analitikas Vladimiras Sokoras kaip tik šioje šviesoje iškelia Baltijos valstybių ir Rusijos santykius, ypač Rusijos politinę taktiką kaip svarbiausią patikrinimą. Savo straipsnyje "Artimojo užsienio" perspektyvos santykiuose su Rusija" (leidinyje "Eurazijos geostrateginės perspektyvos", 2002 12 09, Nr. 9) jis nurodo tokius Vakarų ir Baltijos valstybių susirūpinimus:

1) oficialią Maskvos poziciją, kad

Baltijos valstybės "teisėtai", neva "savo laisva valia", pateko į Sovietų sąjungą;

2) Rusijos vyriausybės pareiškimus, kuriais ginami ir net aukština mi buvę NKVD, MVD ir KGB pareigūnai, dalyvavę nusikaltimuose Baltijos valstybėse.

Kiti dalykai - tai tebesitęsiantys puolimai dėl Latvijos ir Estijos kalbos ir pilietybės įstatymų (nors pati Dūma priėmė pilietybės įstatymą su rusų kalbos reikalavimais); atsisakymai pasirašyti sienų sutartis su Latvija ir Estija, penkerių metų delsimas ratifikuoti su Lietuva; reikalavimai specialiųjų tranzito teisių per Lietuvą.

Dėl pirmojo punkto galėtume priminti, kad Rusija yra oficialiai pripažinusi Lietuvos aneksiją ir okupaciją 1991-1992 m. sutartyje ir po to 1996 m. stodama į Europos Tarybą.

(keliamo į 2 psl.)

Ateina šv. Kalėdos ir rinkimų bėdos

(atkelta iš 1 psl.)

Lietuvos Vyskupų Konferencija paskelbė kreipimąsi į tikinčiuosius ryšium su artėjančiais rinkimais ("Lietuvos aidas" Nr.289). Jame aiškiai išdėstė Bažnyčios požiūrį į rinkimus ir pakvietė rinkėjus vertinti partijas ir kandidatus pagal jų ištikimybę krikščioniškosioms ir bendražmogiškosioms vertybėms. Ne pagal tai, ką jie žada.

LPKTS jau praėjusią vasarą apsisprendė ir viešai paskelbė, kad prezidento rinkimuose remia Valdą Adamkų. Lietuvos Respublikos Konstitucija prezidentui galias suteikia užsienio politikos, krašto apsaugos ir teismų darbo srityse. Todėl tie kandidatai, kurie žada didinti pensijas, algas ar kelti žemės ūkį, tiesiog meluoja.

V.Adamkus per savo pirmąją kadenciją įvykdė savo pirmuosius du uždavinius: Lietuva buvo pakviesta į NATO ir Europos Sąjungą. Prasčiau jam sekėsi gerinti teismų darbą. Tą jis pats atvirai pripažįsta ir savo plačiaformacių portretų primityviai ir įkyriai nebruka rinkėjams į akis. Jei jis bus išrinktas antrajai kadencijai, žada didžiausią dėmesį skirti teisingumo įtvirtinimui. Ir tai yra bene svarbiausia, to dabar Lietuvoje labai trūksta.

Lietuva ir jos tremtiniai

(atkelta iš 1 psl.)

Tačiau jos politikai išties buku užsispyrimu iš naujo kartoja nesąmones, kaip šiomis dienomis Paryžiuje, Europos Tarybos Monitoringo komiteto posėdyje: apie kompensacijas tremtiniams nesą ko kalbėti, nes trėmimai buvo "teisėti", dėl jų nusprendė Lietuvos ir kitų dviejų sovietinių "respublikų" vyriausybės... Žodžiu, užkliuvo letena už varčios, ir vėl pasaka iš pradžių.

Dėl antrojo punkto priminkime sau ir savo politikams, kad ne tik Rainių budelis P. Raslanas, bet net Sausio 13-osios nepamiršti nusikaltėliai, beginklių žmonių žudikai, toliau puošiasi tuomet įteiktais didvyrių ordiniais. Kažin, jeigu atvyktų Baltarusijos viceministras generolas V.Uschopčikas, ar mūsiškiai valdininkai dvigubai susilankstytų, ar vis dėlto Generalinė prokuratūra išdrįstų jį suimti ir patraukti atsakomybėn?

Tremtinių ir kitaip nukentėjusių kompensacijos liečia daugybę žmonių. Lietuva buvo pirmoji iš Baltijos valstybių, ėmusi tai svarstyti ir skaičiuoti, pasirėmusi 1992 m. birželio 14 d. tautos referendumu ir galų gale priėmusi 2000 m. įstatymą dėl sovietų okupacijos žalos atlyginimo. Ar prisimenate, kas jam priešinosi? Išsigandę kairieji politikai beveik atsiprašinėjo Rusijos ar bent guodėsi, kad įstatymas, įpareigojantis Lietuvos Vyriausybę, nevykdomas.

Tuo tarpu Vokietija pradėjo mokėti kompensacijas savo išvežtiems "ver-

Palinkėkime jam sėkmės rinkimuose – kad būtų išrinktas pirmame rinkimų tu-re gruodžio 22 d.!

Savivaldybių tarybų rinkimuose LPKTS savo kandidatų sąrašus įregistravo 24 savivaldybėse. Devynis iš jų sujungė su TS (LK) sąrašais, nes Tėvynės sąjungos išpažįstamos vertybės, jų programiniai siekliai yra artimiausi mūsiškiams. Kitose savivaldybėse mūsų skyriai, vengdami galimų dešiniųjų rinkėjų balsų nuostolių, savo kandidatus įrašė į kitų dešiniųjų partijų, daugiausia į TS (LK), sąrašus.

LPKTS kandidatų sąrašo Nr.24. Kviečiame "Tremtinio" skaitytojus jį įsiminti. Mūsų kandidatai visada bus ištikimi rinkėjams duotiems priesakams: atsakomybė, teisingumas, dėmesingumas ir rūpinimasis kiekvienu savivaldybės gyventoju – ir senu, ir mažu.

Noriu nuoširdžiai padėkoti visiems Sąjungos nariams, aktyviai dirbantiems nelengvą ir nedėkingą rinkimų darbą. Tegu mūsų visų sutelktas darbas duoda laukiamų vaisių!

Visiems "Tremtinio" skaitytojams linkiu linksmų, šviesių šv. Kalėdų, geros sveikatos ir sėkmės ateinančiais metais!

gijos darbininkams". Kadangi Vokietija nemoka mirusiems, tai suprantamas ir Rusijos delsimas, kad daugiau tremtinių išmirtų... Turbūt ir tos šalies politikai jau supranta, kad nesąmonės apie Lietuvą, kuri neva "pati save išvežė" ir tūkstančius išmarino Rusijos platybėse, negalės būti amžinai kartojamos. Tačiau ir Baltijos šalys turi suvokti, kad reikalinga aktyvesnė pozicija. Štai Estija jau žengė žingsnį Lietuvos pavyzdžiu – po Deklaracijos dėl okupacinio sovietų režimo nusikaltimų į Užsienio reikalų ministeriją siunčiamos nukentėjusiųjų paraiškos dėl skriaudos ir atlygio reikalavimai. Reikėtų, kad ir Lietuvos valdžia iš naujo sukrustų. O kas jai padės išdrįsti, jei ne patys tremtiniai?

Vienykites, ešelonų broliai ir sesės, ir eikit ieškoti teisybės. Ji kur kas didesnė, ne vien tiesioginis asmeninės žalos atlyginimas. Tai Lietuvos teisybė. Per daugybę asmeninių skriaudų, kai pareikalausite jas registruoti kur nors, gal Genocido ir rezistencijos centre, dar sykį iškils visos Lietuvos skriauda ir teisių pažeidimas. Joks įžūlus kvailys nebešnekės nei Lietuvoje, nei pasaulyje apie "teisėtus" trėmimus. Tačiau apsidairykite, ar nėra taip atsitikę, kad smulkios kliautys ir pakurstymai pakerta tremtinių vienybę, stumia į šunkelius? Štai ką reikia nugalėti pirmiausia, tada ir tarptautinė istorinė neteisybė bus nugalėta. Lietuvos tremtiniai čia turi naują pilietinę ir politinę misiją.

Linkėdamas linksmų ir šviesių šv. Kalėdų –
Vytautas LANDSBERGIS

LGGRTC naujienos

■ LGGRT centro "Atsiminimų apie tremties ir kalinimo vietas, laisvės kovų dalyvius rinkimo" programa tęsia atsiminimų rinkimą pagal parengtus klausimynus, todėl programos vykdytojai prašo aktyviai dalyvauti visus buvusius represuotus asmenis.

Klausimynus Jums į namus pristato mokyklų mokytojai, kultūros, švietimo darbuotojai bei moksleiviai. Jie surenka ir atsakymus. Jeigu jums nebuvo pristatytos anketos bei klausimynai apie tremties ar kalinimo vietas, skambinkite į Lietuvos gyventojų genocido bei rezistencijos tyrimo centrą ((8-5) 2314151 – Elena Stulgienė, 2314149 – Dalia Rudienė) arba parašykite (LGGRT centras, Didžioji g. 17/1, Vilnius). Klausimynus atsiųsime paštu, paaiškinsime, kaip atsakyti į klausimus.

Atsakydami į klausimus aiškiai nurodykite gyvenvietes, jų adresus, pateikite atskirus vietovių aprašymus (darbo, buitines sąlygas) bei kartu ten gyvenusių ištremtų asmenų sąrašus. Negavę šių atsakymų, atsiminimų rinkėjus prašome apsilankyti pas jus dar kartą.

Taip pat prašome siųsti kalinimo ar tremties metų nuotraukas. Jos bus skirtos tremties ir kalinimo vietų leidiniams.

■ LGGRTC 2003 m. birželio mėn. Norilsko politinių kalinių sukilimo 50-mečio proga organizuoja istorinę mokslinę konferenciją apie sukilimus ir pasipriešinimą GULAG'o lageriuose. 1953–1954 metais lagerių imperijos pamatus sukretė neramumai Karagandos, Norilsko, Vorkutos, Magadano, Kengyro ir kt. lageriuose. Tad prašome atsiliepti buvusius politinius kalinius, lageriuose dalyvavusius sukilimuose, streikuose, slaptose pasipriešinimo organizacijose ir tokiu būdu prisidėjusius prie lagerių sistemos sugriovimo. Kviečiame jus pasidalinti savo prisiminimais bei išgyvenimais.

Rašykite adresu: Didžioji g. 17/1, LT-2001 Vilnius. Tel. (8-5) 2314148.

■ LGGRTC Specialiųjų tyrimų skyrius atlieka tyrimą dėl pokario metais Tauragės aps. (dabar Jurbarko r.), Skaudvilės apylinkėse, nužudytų žmonių ir dėl LSSR MGB Skaudvilės poskyrio areštiniuose kankintų bei nužudytų. Tyrimas vykdomas pagal Tauragės apylinkės prokuratūros pavedimą.

Renkami duomenys apie žuvusiuosius ir jų žūties aplinkybes. Visus, galinčius suteikti informacijos apie pokario metais Skaudvilės apylinkėse žuvusius ir MGB sulaikytus, nukankintus, nužudytus ir netoliese užkastus žmones, prašome kreiptis į LGGRTC Specialiųjų tyrimų skyrių (Vilnius, Gedimino g. 40, tel. (8-5) 2314158) arba į Tauragės apylinkės prokuratūros prokurorą P.Gargasą (Tauragė, Vytauto g. 55).

Pokario laikotarpiu Skaudvilės valsč. apylinkėse karinių čekistinių operacijų metu nemažai partizanų, jų rėmėjų, ryšininkų bei jų šeimos narių buvo suimti ar žuvo. Iš liudi-

ninkų pasakojimų žinoma, kad Skaudvilės MGB būstinėje suimtieji buvo žiauriai kankinami. Dažnai nukankinti suimtieji bei žuvusieji būdavo suguldomi kieme, o vėliau užkasami tiesiog šalia MGB Skaudvilės būstinės. Atgimimo metais visuomenės pastangomis dalis palai-kų buvo atkasta ir kartu su keliais kitose Skaudvilės vietoje rastais žuvusiaisiais perlaidoti į bendrą kapą bažnyčios šventoriaus kapinėse. 1991–1992 m. žuvusiesiems buvo pastatytas memorialas. Manoma, kad šiame kape užkasta apie 50 partizanų.

■ Šių metų lapkričio 28 d.–gruodžio 1 d. LGGRTC delegacija, vadovaujama gen. dir. Dalios Kuodytės, tarptautinio "Kroonu klubo" kvietimu lankėsi Taline, kur dalyvavo klubo renginyje bei tarėsi dėl bendradarbiavimo istorinėje tiriamojoje, edukacini-je bei muziejinėje srityse.

■ Šį rudenį vykdant "Gyvosios atminties" programą surinkta ir identifiikuota apie 100 istorinių fotografijų. GAM perduotas tarpukario Lietuvos karininko Juozo Rakaičio fotoarchyvas.

Taip pat padedant buvusiems DKA Plieno rinktinės partizanams identifiukuota apie 30 nuotraukų, kuriose užfiksuoti Želvos, Balninkų, Aluntos apylinkių partizanai. Surasti ir trys originalūs to meto fotonegatyvai. Iš jų šiuolaikine technika padarytos kokybiškos fotografijos. Jose esantys DKA partizanai taip pat identifiukuoti.

Buvo toliau renkami duomenys, siekiant surasti Dainavos apygardos Vaidoto grupės vado Vinco Daunoro-Ungurio, Kelmo archyvus. Skaitmeninėse vaizdo juostose įamžinti V.Daunoro-Ungurio bunkerio laikytojo ir rėmėjo Antano Kalisinsko-Suvalkiečio prisiminimai. Filmuavimo ir archyvo paieškų darbai vyko Prienų rajone, Dzingeliškių kaime – netoli tos vietos, kur buvo įrengtas bunkeris. Remiantis A.Kalisinsko parodymais jau buvo surastas vienas V.Daunoro archyvas (ta medžiaga publikuota LKA Nr.5). To paties A.Kalisinsko parodymais šiose apylinkėse turi būti paslėptas dar vienas kur kas didesnis V.Daunoro-Ungurio archyvas. Bendradarbiaujant su labiausiai Lietuvoje patyrusiu archyvų paieškininku Česlovu Kišonu, toliau renkami duomenys apie šį ir taip pat visus kitus Lietuvos laisvės kovotojų paslėptus archyvus. Visus, ką nors žinančius apie tai, LGGRT centras prašo skambinti tel. (8-5) 663278 (Dalius Žygelis).

Iš turimos filmuotos medžiagos sumontuotas eksperimentinis edukacinis filmas "Lietuvos partizanų bunkeriai".

■ LGGRTC Leidybos skyrius išleido pakartotinį leidinį anglų kalba "The Anti-Soviet Resistance in the Baltic States". Gruodžio mėn. dar buvo išleisti du leidiniai: Juozo Bannionio "Laisvės byla Vakaruose (1975–1990)" bei žurnalo "Genocidas ir rezistencija" Nr. 12.

Ingrida VĖGELYTĖ

Žinios iš Seimo

“Politinio blūdo periodo” išgyvenimai

Praėjusią savaitę politikos avangardas: mokslininkai, politologai, politikai ir žurnalistai, suburti konservatoriaus Andriaus Kubiliaus, mėgino nustatyti Lietuvos politinio gyvenimo diagnozę.

Po daugelio spėliojimų ir įtarinėjimų prieita prie liūdno- kos išvados, kad politinis gyvenimas šalyje tapo skurdesnis, netgi lyginant su 1997 m. rinkimais. O į politinio gyvenimo pirmąsias eiles išsiveržė marginalai ir populistai. “Išgyvename politinio blūdo periodą”, - konstatavo Rimvydas Valatka.

Politikos ekspertai mano, kad Lietuvos politiniame gyvenime nyksta politinių idėjų kova, kandidatai į pirmą planą iškelia “tvirtos rankos” ar “dik- tatūros mafijai” vizijas. Senas tradicijas turinčioms demokratinėms Europos šalims tai nekvepėtų didelėmis bėdomis. Bet pokomunistinių, ką tik iš totalitari- nių sistemų išsiveržusių, šalių piliečiai dar neturi tvirtų nuostatų, tad žaisti populizmu politikams yra nusikaltimas.

Pasak V.Radžvilo, blogiausia yra tai, kad politikai, patys to nesuvokdami, griaua demokratijos pagrindus bei visuomenėje “kaupia kritinę masę autoritarizmui”. “Svariausia indėlių rengiant prielaidas demokratijos siaurimui Lietuvoje šiandien įneša Rolandas Paksas”, - pabrėžė V.Radžvilas.

“Bajerio” sindromas

Konferencijoje pranešėjai negailėjo ironijos liežuvius nusismailinusiems politikams, vadino juos “galios piramidės alpinistais”, o rinkimus – “nacionaline įvaizdžių olimpiada”, “rinkėjų klausos patikrinimu”. Politologai piktinosi, kad sujungti prezidento ir savivaldos rinkimai, nes rinkimai – geriausias treniruoklis piliečiams ugdyti. O ugdyti yra ką. Galima paminėti ir tuos 7 proc. rinkėjų, kurie ketina balsuoti ne už žmogų, bet už televizijos laidos personažą Bratką. Politologų manymu, tie 7 proc. rinkėjų, ketinantys už jį balsuoti, visiškai neturi humoro jausmo ir nebesupranta, kur baigiasi šou arba teatras ir prasideda tikras gyvenimas.

V.Landsbergis pastebėjo, kad daug jaunų žmonių ketina balsuoti už nerimtą kandidatą “dėl bajerio”. Šiaip sau, kad papokštautų, pasidarytų sau pramogą. Visi mokslininkai pritarė, kad Lietuvos politinis gyve-

nimas skaudžiai kenčia dėl šio “bajerio sindromo”. Todėl keistai nuskambėjo duomenys, kad per 12 metų pilietiškumui ugdyti Atviros Lietuvos fondas ir kitos organizacijos mūsų šaliai skyrė net 60 mln. dolerių. Galima tik spėlioti, kur didesnė dalis šių pinigų nukeliavo.

Kaip liberalai virto “ereliais”

Bene daugiausia klievo šiuo metu pagal populiarumą antram kandidatui į prezidento postą liberalų demokratų lyderiui Rolandui Paksui. Šiam jaunam politikui buvo skirta daug dėmesio dėl to, kad pripažinta, jog jis turi ateitį. Mat patyręs nesėkmių jis jau kelintą kartą sugeba susitelkti ir vėl pradėti politiko karjerą. Vadinasi, rinkėjams ir šaliai dar ne kartą reikės susidurti su šiuo jaunu politiku ir skaitytis su jo ambicijomis.

Pirmasis dėmesį R.Pakso rinkimų kampanijos fašistinius simbolius atkreipė A.Kubilius spaudos konferencijos Seime metu, diagnozuodamas kairiesiems politikams prancūzišką ligą.

“Šių metų pavasarį Prancūzija nustebino pasaulį. Užgniauzę kvapą visi stebėjo tita- nišką Prancūzijos kovą už demokratijos ateitį. Dešinieji ir kairieji vieningai išėjo į Paryžiaus gatves, skanduodami “Taip - demokratijai, ne - Le Penui”. Antrajame rinkimų ture Širakas išgelbėjo demokrati- ją, išgelbėjo Prancūziją. Ir visa tai tik todėl, kad Prancūzijos kairė tuo metu vykusiuose prezidento rinkimuose visiškai susimovė. Išskaldę kairiųjų balsus tarp komunistų, trockis- tų, žaliųjų ir visokių kitokių pa- jacų, rimtąjį ir populiarųjį so- cialistą Žospeną paliko prie su- dužusios kairiųjų geldos. Fa- šistuojantis Le Penas tapo ant- rasis tik dėl kairiųjų ligos. Pran- cūziškos ligos. Ligos - kuri il- gam laikui paguldė kairiuosius į sunkų negalios patalą ir deš- nysis Širakas gali ramiai kara- liauti. Opozicijos nėra. Opozicija vis dar skaičiuoja pralai- mėjimo žaidzas ir aiškinasi, kas dėl to kaltas.

Kaip bebūtų keista, atrodo, kad Lietuva ruošiasi absoliu- čiai tiksliai pakartoti Prancūzi- jos scenarijų. Ir viskas tik dėl prancūziškos Lietuvos kairiū- jų ligos. Nors Lietuvoje labai madinga kalbėti apie proble- mas ir ligas tarp dešiniųjų, ta- čiau artėjantys prezidento rin- kimai gali tapti pačiu rimčiausiu sukrėtimu kairiesiems, kaip kad tai įvyko Prancūzijoje.

Kaip ir Prancūzijoje, prieš

rinkimus Lietuvos centro dešinėje ir, beje, visoje rinkimų pa- noramoje, ryškiai, dominuoja vienas kandidatas. Prancūzijoje buvo Širakas, Lietuvoje – Valdas Adamkus. Centro dešinėje karaliaujant Adamkui, kai- rėje stebimas visiškas chaosas ir suirutė. Kairiųjų lyderiams ir pačiam Brazauskui “nusiplovus” nuo atsakomybės už prez- idento rinkimus, kairieji tvar- kingai žengia Prancūzijos kai- riųjų tragedijos keliu. Balsai kairėje dalijasi tarp Paulausko, Andriukaičio, Prunskienės, Veselkos ir kitų juokdarių. Kar- tu durys į antrąjį turą atsiveria lietuviškajam Le Penui - fašis- tinę simboliką mėgdžioti pamė- gusiam Rolandui Paksui.”

Konferencijoje politologas E.Aleksandravičius teigė, kad iš visų kandidatų į prezidento postą ansamblio labiausiai po- pulizmu išsiskiria liberalų de- mokratų lyderis Rolandas Pa- ksas. “Nesutampa R.Pakso cha- rakteris ir jo įvaizdis”, - teigė E.Aleksandravičius. Šiai nu- monei pritarė ir R.Valatka: “Pa- ksas žada įvykdyti tai, ko jis ne tik negali padaryti, bet ir nesu- rošia, jei laimėtų rinkimus”. R.Paksas jau du kartus buvo premjeru ir abu kartus tvarka, apie kurią jis kalba prezidento rinkimų kampanijoje, “baigėsi visiška betvarke”. “Mano įsitiki- nimu, nė vienas iš dabartinių kan- didatų negali tapti ta “tvirta ran- ka”, nes jie tam yra per silpni”, - sakė Vytautas Radžvilas.

Horizonte - kiti Seimo rinkimai

Bene blogiausias diagnozes skelbė Vytautas Radžvilas, kuris mėgino ne tik vertinti prez- idento rinkimus, bet ir tolimes- nes politinės raidos perspekty- vas. Pasak šio politologo, šie savivaldos rinkimai jau leis su- sidaryti pakankamai aiškų vaiz- dą apie kitus Seimo rinkimus.

Jis pabrėžė, kad Rusijos prez- identas A.Putinas nesuitaikė su tuo, kad Lietuva pakviesta į NATO ir Europos Sąjungą. Jo manymu, Rusijos prezidentas šią žinią sutiko sukandęs dan- tis. Mat V.Radžvilas tvirtai įsi- tikinęs, kad geopolitiniai Rusi- jos siekliai, o ir pati šalis, jos mentalitetas ir santvarka nepa- sikeitė. Rusija netapo vakarie- tiškesnė, demokratiškesnė. Be- je, panašią mintį išsakė ir kon- ferencijoje dalyvavęs profeso- rius Vytautas Landsbergis. Lie- tuvai stojant į euroatlantines struktūras, Rusija iš Lietuvos politikų gali sau susikurti puikų įrankį, kuriuo galėtų daryti įtaką Vakarų struktūroms. To- dėl Rytai turėtų skirti ypatingą dėmesį Lietuvos savivaldos ir kitoms Seimo rinkimams. Pa- sak V.Radžvilo, kiti Seimo rin- kimai gali patarnauti, kad būtų išplėsta erdvė minimai įtakai.

Įvykiai, komentarai

“Kompetentingiausio” ministro išsidirbinėjimai

Lietuvos žmogaus teisių ekspertai naująjį sociali- beralų deleguoto ir “motininės” partijos palaikomo sveikatos apsaugos ministro R.Dobrovolskio įsakymą pavadino absurdu ir grubiu žmogaus teisių pažeidimu. Kalbama apie R.Dobrovolskio pasirašytą įsakymą “Dėl patekimo į pavojingą ar ypač pavojingą užkre- čiamąją ligą susirgusio, įtariamo, kad serga, asmens būstą be jo sutikimo, kai reikia gelbėti to asmens, ap- linkinių gyvybę ar sveikatą, tvarkos patvirtinimo”. Pi- liečių gynybos paramos fondo vadovas Stasys Kau- šinis sakė, jog pagal šį teisės aktą išeitų, kad jeigu žmo- gus kaimynui sugalvos atkeršyti tik už tai, kad šis jam nepatinka, galės apskusti kaimyną sergant AIDS, rau- pais ar kita liga. Žmogaus teisių ekspertai tokį sveika- tos ministro įsakymą pavadino policinės valstybės do- kumentu. Tuo labiau kad įsakyme yra formuluotė, jog “policijos pareigūnai neatsako už žalą, padarytą vyk- dant šį įsakymą”, tai yra jėga išiveržiant į įtariamo ser- gant užkrečiamąją ligą piliečio butą. O žinant mūsų policijos pareigūnų mentalitetą bei “kultūringą” elgesį, žalos išiveržiant į tariamai sergančio ar visiškai svei- ko piliečio butą ar namą bus padaryta nemažai. Tai reiškia ir tai, jog išiveržėliai jeigu ir nušvilps iš išsi- gandusio piliečio kokią brangų daiktą ar pinigų, nie- kas už tai neatsakys. Tai kvepia stalinizmo atrūgomis ir niekuo daugiau. Be jokios abejonės, šis R.Dobro- volskio įsakymas akivaizdžiai pažeidžia žmogaus tei- ses ir Lietuvos Konstitucijos nuostatą dėl būsto nelie- čiamumo bei asmens privatumo. Beje, Sveikatos ap- saugos ministerijos patvirtintame Pavojingų ir ypač pa- vojingų ligų sąrašas yra net 71 pozicija. Tarp išties pa- vojingų ligų, kaip AIDS, maras, raupai, yra ir gripas bei kokliušas. Tai reiškia, jog ir pas susirgusį gripu gali bet kada išiveržti policija ir prievarta išvežti.

Kas tie dešinieji ekstremistai?

Pilietinių iniciatyvų centras ir jo atstovas Giedrius Kiaulakis paskelbė brošiūrą apie dešiniųjų ekstremiz- mą. Autorius aiškino, jog, pagal Europos Sąjungos nuostatas, ekstremizmu yra laikomas rasizmas, kse- nofobija, antisemitizmas, perdėtas savo tautos su- reikšminimas ir aukštinimas. Apibendrinamas de- šinijį ekstremizmą Lietuvoje G.Kiaulakis sakė nau- dojęs tų ekstremistų spauda, lankęsis jų mitinguose bei sambūriuose.

Tuo tarpu BNS agentūros vadovas, žinomas poli- tikos apžvalgininkas Audrius Matonis pažymėjo, kad Lietuvos ekstremistų – šustauskininkų, murzininkų ir panašių – jokių būdu negalima priskirti dešiniams. Anot A.Matonio, kiekvienas dešiniųjų pažiūrų žmo- gus labai išsižeistų pavadintas šustauskininku. Juk Šus- tausko “gvardiečiai” paprastai dalyvauja visose neo- komunistų rengiamose akcijose. Pats “ubagų karalius” Seimo narys Vytautas Dominykas Šustauskas visada Seime balsuoja kartu su neokomunistais ir paulauski- ninkais. Tai kaip gi jį ir jo bendrus galima vadinti de- šiniaisiais? Kaip ir jo Tauragės vietininką Oželį, ragi- nantį pasišvaistyti Lietuvoje kalašnikovais ir sunaikinti “liaudies priešus”. Pagaliau, prie kurių galima priskirti kitą vadinamųjų socialdemokratų bičiulį kandidatą į prezidento postą Kazį Bobelį, pareiškusi, kad Lietu- voje suteikiama pilietybė kažkokiems čečėnams, gru- zinams ar Rusijos žydams. K.Bobelis pavadino labiau- siai Lietuvos nepriklausomybei nusipelnusį žmogų profesorių V.Landsbergį padariusiu daugiausiai žalos Lietuvai. Tokių paistalų nedrįsta viešai skelbti netgi aršiausi nebolševikai. Prie kurios rūšies ekstremistų galima priskirti Seimo narius R.Pavilionį, Maskvos ir sovietinės tvarkos liaupsintoją J.Veselką ar premjero patarėją, filosofu save vadinantį A.Juozaitytį?

Jonas BALNIKAS

Istorija

Likę gyvi prisimena žuvusiuosius

Per šv. Kalėdas sueis 55 metai nuo tos dienos, kada Šakių r., Šakių sen., Liepalotų k., buvusioje Andriaus Bekerės sodyboje, glaudžiu žiedu apsuptoje NKVD dalinių, žuvo mūsų krašto partizanai Juozas Jakas-Žaibas, Vytautas Jakštys-Žvejas, Vytautas Mažeika-Žilvitis, Vincas Runas-Kikis, Jonas Spirauskas-Putinas ir Vincas Tunaitis-Patrimpa.

Tik vienas likęs gyvas iš tų partizanų – Pranciškus Jurgilas. Jis perėjo kalėjimus ir lagerius, bet neišdavė nei vieno bendražygio, nei vieno žmogaus, rėmusio Lietuvos partizanus.

P.Jurgilas į Lietuvos partizanų gretas buvo priimtas 1947 m. ankstyvą pavasarį, būdamas septyniolikmetis. Partizanų vadas Antanas Vizgirda-Kapsas jaunajam partizanui P.Jurgilui iš pradžių patikėjo ryšininko pareigas, o netrukus davė užduotį eiti tarnauti sribu. Teko dvejomis metais pasisendinti, kad nebūtų per jaunas. Tarnaujant sribu Sintautuose, jo užduotis buvo rinkti informaciją ir ją perduoti partizanams, o kritišku metu pasitraukti ir išsinešti dešimt šautuvų. Pabėgęs iš sribyno, Pranciškus perėjo į partizanų būrį ir dalyvavo visuose jų žygiuose. Kartą partizanai sužinoję, jog iš Sintautų pieninės sviestas bus vežamas į Rusiją, sutarė sutrukdyti – anksčiau išvežti sviestą. Šiame žygyje dalyvavo 8 partizanai ir sėkmingai įvykdė užduotį – suklaidino Sintautų NKVD įgulą ir išvežė sviestą, kurio dalį pasiliko sau, o kitą išdalijo žmonėms. Panašus žygis surengtas į Antanavo spirito gamyklą.

Ypač įsimintina Opšrūtų kaimo operacija, kai vietiniai gyventojai kreipėsi į partizanus prašydami sutramdyti į jų kaimą atkeldintus okupantus rusus, apgyvendintus į Sibirą išvežtų žmonių sodybose; jie buvo apginkluoti ir terorizavo vietinius gyventojus. Atsižvelgdama į žmonių prašymus ir norėdama juos apginti, partizanų vadovybė tris kartus raštu įspėjo atkeldintuosius, kad jie paliktų kaimą, bet šie nepaklausė ir toliau įžūliai elgėsi. Tada partizanai organizavo žygį į Opšrūtus. Apsupę rusų gyvenamąsias sodybas pareikalavo tuojau pat krauti daiktus ir palikti kaimą. Į tai buvo atsakyta automatų ir kulkosvaidžių ugnimi. Po mūšio partizanai tvarkingai atsitraukė,

nes NKVD įgula tuo tarpu saugojo nuo partizanų puolimo Pilviškius. Rytojaus dieną gyvi likę okupantai rusai iš kaimo išsikraustė ir vėliau į Lietuvos kaimus gyventi nesikėlė.

Jaunuolu partizanų P.Jurgilu būrio vadas labai pasitikėjo, todėl skyrė jam itin svarbią užduotį – lydėti nuo Šakių r. Apirbiškių k. iki Šešupės į užsienį vykstantį Juozą Lukšą-Daumantą. Tuomet buvo jau pasnigę, tad J.Lukšai ir jo bendrakeiviams pas Apirbiškių Gylį pasiuvo masuojamuosius chalatus, o Žaltynų kaime Juozas Meškaitis davė arklį daiktams nuvežti iki Šešupės. Justinas Kudirka ties Noviškiais turėjo valtį, kurią laikydavo šitoje pusėje. Tai jis J.Lukšą su bendrakeiviais perkėlė į kitą Šešupės pusę. Toliau dar juos lydėjo Leonardas Vizgirda-Keleivis. P.Jurgilas, tuo metu nežinojęs, kad lydimasis yra Juozas Lukša, grįžo atgal į savo būrį.

Lemtingos partizanams buvo 1947 metų šv. Kalėdos. Dieną praleidęs pas Kušlikų k. gyventoją Kušlikį, būrelis partizanų atėjo per Menčikių alksnyną į Liepalotų kaimo Andriaus Bekerės sodybą. Tuo metu ten gyveno Kuncaičiai. Apie tos nakties tragiškus įvykius štai ką pasakoja ten buvęs partizanas P.Jurgilas.

“Mane sargyboje pakeitė Vytautas Jakštys. Jis buvo pirmasis kulkosvaidininkas, o aš – antrasis. Pabudau iš miego nuo trenksmo – kulkosvaidžiai šaudė, raketos šviečia, nuo kulku krenta sienų tinkas. Pašokau ant kojų susijaudinęs dėl sargyboje stovinčio pirmojo kulkosvaidininko. Su Juozu Jaku-Žaibu bėgome per priebutį į lauką. J.Jakas-Žaibas bėgo pirmas, tad žengęs per slenkstį tuoj parkrito. Aš žengiau per jį ir kritau be sąmonės. Man šauta į galvą, bet nuo žūties išgelbėjo kepurėje įsegta Vytiš: buvo pataikyta tiesiai į ją, bet kulka atšoko ir pramušė viršugalvį. Peršovė ir kairę ranką. Atgavau sąmonę jau priešų įvilktas į namo vidų.”

Pranciškus Jurgilas, kankintas kalėjimuose ir lageriuose, sulaukė Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo. 1997 m. vasarą netoli partizanų žūties vietos pastatytas atminimo paminklas.

Antanas MATIJOŠAITIS
(iš “Tremtinio” archyvų)
Šakiai

Seimo nariai Antanas Stasiškis ir Povilas Jakučionis kreipiasi į LR Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininką Z.Vaigauską, Valstybės saugumo departamento generalinį direktorių M.Laurinką ir Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, veiklos vertinimo komisijos pirmininką V.Damulį

Dėl asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis

Lietuvos Respublikos Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, pripažinimo, įskaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatyme sakoma: “Valstybės paslaptį sudaranti informacija nelaikomi duomenys apie tai, kad buvusios SSRS specialiosiose tarnybose tarnavo ar su jomis slapta bendradarbiavo Respublikos Prezidentas, Seimo ir savivaldybių tarybų nariai, Vyriausybės nariai, teisėjai ir prokurorai, taip pat kandidatai į šias pareigas.”(7str. 2 d.) To paties įstatymo 8 straipsnio 3 dalis nustato: “Informacija apie slapta bendradarbiavusius asmenis taip pat išslaptinama ir viešai paskelbiama, kai asmuo eina Respublikos Prezidento, Seimo ar savivaldybės tarybos nario, Vyriausybės nario, teisėjo arba prokuroro pareigas arba į jas kandidatuoja. Einant minėtas pareigas arba į jas kandidatuojant, registruotis, prisipažinti slapta bendradarbiavusius su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis ir pateikti visą jiems žinomą informaciją apie specialiuoju tarnybų veiklą bei

perduoti turimus dokumentus ar daiktus, susijusius su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, privaloma. Jei nurodytas pareigas einantis arba į jas kandidatuojantis asmenys šio įstatymo nustatyta tvarka neprisipažįsta Lietuvos valstybei slapta bendradarbiavę su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, pateikia žinomai melagingas žinias apie save, kitus asmenis ir specialiuoju tarnybų veiklą ar tokią informaciją nuslepia, jie atsako įstatymų nustatyta tvarka. Šių asmenų neprisipažinimas slapta bendradarbiavusius su buvusios SSRS slaptosiomis tarnybomis ar žinomai melagingų žinių pateikimas apie save, kitus asmenis ir specialiuoju tarnybų veiklą arba tokios informacijos nuslėpimas, turimų dokumentų ar daiktų, susijusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, neperdavimas šio įstatymo nustatyta tvarka reiškia priesaikos sulaužymą, pareigūno vardo pažeminimą.”

Susitikimuose su rinkėjais, taip pat ir telefonu vis dažniau keliamas klausimas, kad tarp kandidatuojančiųjų į savivaldybių tarybas yra

keliolika ar keliasdešimt buvusios SSRS specialiųjų tarnybų agentų ir darbuotojų.

Vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymas įpareigoja užtikrinti, kad rinkimai vyktų remiantis įstatymų nuostatomis. Norėtume sužinoti, ar Vyriausioji rinkimų komisija kreipėsi į Valstybės saugumo departamentą ir į Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, veiklos vertinimo komisiją dėl duomenų apie KGB ir kitų sovietinių specialiųjų tarnybų bendradarbius, dabar kandidatuojančius į savivaldybių tarybas bei į šalies prezidento postą, ir ar gavo atitinkamus duomenis.

Esame įsitikinę, kad įstatymų reikalavimus privalu vykdyti be jokių savavališkų išlygų.

Prašome nedelsiant viešai paskelbti, kaip to reikalauja minėtas įstatymas, pavardes ir informaciją apie tarp kandidatų esančius asmenis, slapta bendradarbiavusius su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, arba oficialiai patvirtinti, kad tokių asmenų tarp kandidatuojančiųjų nėra.

Susiriejo valdančiosios koalicijos partneriai

Likus kelioms dienoms iki prezidento ir savivaldybių tarybų rinkimų, smarkiai susiriejo valdančiosios koalicijos partneriai – vadinamųjų socialdemokratų politinis biuras ir A.Paulausko socialliberalų rinkimų štabas. Mat žiniasklaida paskelbė, kad agentūra “Viešųjų ryšių partneriai” A.Paulausko partijos ir jos rinkimų štabo užsakyta parengė A.Paulauskui rinkimų kampanijos viešųjų ryšių planą, kuriame siūloma, kaip kandidatas A.Paulauskas turėtų pabrėžti savo privalumus ir sumenkinti varžovus. Tarp jų ir vadinamųjų socialdemokratų kandidatą Vytenį Andriukaitį. Plane siūloma A.Paulauskui V.Andriukaitį parodyti kaip radikalių kairiųjų pažiūrų politiką, dėl savo išsišokimų praradusį ne tik rinkėjų, bet ir partijos draugų pagarbą bei paramą. Vadinamieji socialdemokratai pasijuto labai įžeisti

ir specialiai sušaukė spaudos konferenciją, kurioje neokomunistų partijos rinkimų štabo viršininkas Juozas Olekas pareikalavo, kad A.Paulauskas pasiaiškintų, ir net prakalbo, kad toks žmogus kaip A.Paulauskas negali būti Seimo pirmininku. Vadinamieji socialdemokratai ir pats V.Andriukaitis pyksta, kai jie pavadinami tikraisiais vardais – kairiaisiais radikalais. Juk praėjusį antradienį kalbėdamas per nacionalinį radiją “draugas” Vytenis pavadino Lietuvos žmonių skerdiką, trėmimų organizatorių ir vykdytoją, buvusį didžiausią Kremliaus parankinį A.Sniečkų Lietuvos tautiškuo gynėju! Na, o dabartinį neokomunistų vadą A.Brazauską – Sniečkaus darbų tęsėju... Didesnį marazmą ir šimtų tūkstančių nukankintų, ištrėmtų žmonių paniekinimą sunku net įsivaizduoti. Norėtusi tikėti, kad sekmadienį

Lietuvos piliečiai atėję prie balsadėžių pagaliau atsikvošės ir neatiduos savo balsų tokiems “gelbėtojams”. Beje, neseniai pats A.Brazauskas susitikęs su Klaipėdos žurnalais pasakė įdomų dalyką. Paklaustas, kaip jis vertina prezidento rinkimų kampaniją, partijos vadas ir premjeras net nemirktelėjęs atsakė, kad jam prezidento rinkimai visiškai neįdomūs. “Nestebiu ir nesidomiu prezidento rinkimais, todėl jokio komentaro apie tai nebus. Tai yra kiekvieno pretendento reikalas, tegu jie ir komentuoja”, – pareiškė A.Brazauskas. Tai rodo, kad “šlovingajai” partijai prezidento rinkimai iš tiesų “do lampočki”. Svarbiausias neokomunistų tikslas – įsitvirtinti savivaldybėse. Pirmiausia sostinėje ir kituose didžiausiuose Lietuvos miestuose.

J.B.

Šilutės rajono rinkimų apygarda Nr. 47

LPKTS ir Tėvynės sąjungos (LK) koalicija "Šilutės kraštas", sąrašo Nr.50

Mes už:

- kiekvieną savivaldybės bendruomenės narį - vaiką, besimokantįjį, karį, dirbantįjį, beglobį, pensininką, kiekvieną pilietį;
- kiekvieno tarybos nario asmeninę atsakomybę, teisingumą ir pareiškumą.

Mes prieš:

- valdininkų savivalę, korupciją, kompetencijos stoką, abejingumą eilinių žmonių poreikiams;
- bedarbystę, girtuoklystę, nusikalstamumą, narkomaniją.

Atėję į savivaldybės tarybą rūpinsimės miesto ir rajono gyventojų reikalais ne tik savivaldybių lygmeniu, bet ir ieškosime būdų, kaip juos spręsti Seime ar Vyriausybėje. Mūsų kandidatai vykdys LPKTS programą, kurios pagrindiniai tikslai - puoselėti tautiškumą, dorą, krikščioniškąją pasaulėžiūrą, piliečių reikalus laikyti svarbesniais už partinius ar grupuočių interesus.

Nuotraukoje LPKTS Šilutės sk. atstovai stovi iš kairės: **Petras Būdvytis** - Saugų J.Mikšio vidurinės mokyklos pedagogas, **Vladas Eduardas Šmitas** - pedagogas, **Juozapas Stanislovas Būdvytis** - pedagogas, **Ipolitas Vasiliauskis** - inžinierius hidrotechnikas, LPKTS Šilutės sk. pirmininkas, LPKTS tarybos narys, sąjungos pirm. pavaduotojas.

Antroje eilėje stovi pirma iš dešinės **Genė Petkuvienė** - pedagogė, trečia - **Birutė Gaigalienė** - bibliotekininkė. Koaliciją "Šilutės kraštas"

sudaro: **Šarūnas Laužikas** - TS (LK); **Vincenta Kubilienė** - TS (LK); **Ipolitas Vasiliauskis** - LPKTS, Nr.3; **Zigmas Jaunius** - TS (LK); **Antanas Krušnauskas** - TS (LK); **Birutė Gaigalienė** - LPKTS, Nr. 6; **Vida Giedrikenė** - TS (LK); **Morkus Smelevičius** - TS (LK); **Eduardas Vladas Šmitas** - LPKTS, Nr.9; **Algimantas Kungys** - TS (LK); **Algirdas Plaipa** - TS (LK); **Stanislovas Juozapas Būdvytis** - LPKTS, Nr.12; **Danutė Volodskienė** - LPKTS; **Laimutė Montvydienė** - TS (LK); **Petras**

Būdvytis - LPKTS, Nr.15; **Eglė Petrošienė** - TS (LK); **Stasys Daugalas** - TS (LK); **Zita Šernienė** - TS (LK); **Ramutė Gudlinkytė** - TS (LK); **Domicelė Jesevičienė** - LPKTS; **Česlovas Algimantas Rimkus** - TS (LK); **Emilija Būdvydienė** - TS (LK); **Alfonsas Vladas Rūsvaldas** - TS (LK); **Genė Petkuvienė** - LPKTS; **Albina Razmaitė** - LPKTS; **Regina Siutilaitė** - LPKTS.

Pastaba: prie pavardžių pažymėti kandidatų numeriai koaliciniame rinkimų sąrašo.

Kretingos rajono rinkimų apygarda Nr. 22

Tėvynės sąjungos (LK) ir LPKTS koalicijos sąrašo Nr.20

Mūsų devizas: dirbome, dirbame ir dirbsime Jums!

LPKTS Kretingos sk. kandidatai:

Juozas Mažeika - Kūlupėnų Motiejaus Valančiaus pagr. m-los direktorius; **Valerija Žalienė** - LPKTS Kretingos sk. pirmininkė; **Edmundas Juozapas Jasinskas** - UAB "Edija" konsultantas; **Juozas Šakinis** - VDU Šv. Antano religijos studijų instituto dėstytojas; **Sigitas Gedgaudas** - kavinės "Pas

Sigitą" savininkas; **Balys Musteikis** - Klaipėdos geležinkelių infrastruktūros ūkio vedėjas; **Lina Jociuvienė** - AB "Akmena" personalo vadovė juristė; **Jonas Šilinskas** - Salantų pirminės sveikatos priežiūros centro gydytojas; **Edmunda Mitrikienė** - Kretingos ligoninės gydytoja.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Kupiškio skyrius kviečia palaikančius ir pritariančius LPKTS programai balsuoti už sąrašo Nr. 20 kandidatus, keliamus į savivaldybės tarybą. Tai - darbštūs, sąžiningi žmonės. Jiems rūpi rajono ateitis ir žmonių gerovė.

Koalicinis sąrašas, kurį sudaro Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) ir LPKTS nariai:

Dalius Jankauskas - ūkininkas; **Ričardas Barzdenis** - inžinierius mechanikas, ūkininkas, LPKTS, Nr.2; **Valentinas Beinoris** - inžinierius matematikas; **Dovilė Kulbokienė** - gydytoja terapeutė; **Stasys Alekna** - technikas mechanikas, ūkininkas; **Dalia Dyrienė** - mokslinė agronomė, ūkininkė, LPKTS, Nr.6; **Jonas Matulionis** - technikas mechanikas, ūkininkas; **Algirdas Gasiūnas** - inžinierius miškininkas; **Virgilijus Žilinskas** - mokytojas; **Vy-**

Kupiškio rajono rinkimų apygarda Nr. 23

2. **Ričardas Barzdenis**
Žiezmariškių k.,
Kupiškio sen.
Inžinierius-mechanikas
Ūkininkas

6. **Dalia Dyrienė**
Salamiestyje, Kupiškio sen.
Mokslinė agronomė
Ūkininkė

11. **Gediminas Laužikas**
Astravų k., Kupiškio sen.
Technikas-mechanikas

15. **Jonas Babickas**
Subačiaus mst.
Subačiaus sen.
Mokytojas

18. **Bronis Burokas**
Kupiškio mst.
Statybininkas-technikas
Ūkininkas

tautas Mockus - ekonomistas; **Gediminas Laužikas** - technikas mechanikas, LPKTS, Nr.11; **Danguolė Vaitiekūnaitė** - gydytoja stomatologė; **Audrys Biveinis** - inžinierius elektrikas;

Ričardas Kriovė - vet. gydytojas; **Jonas Babickas** - mokytojas; **Bronius Jurevičius** - žemės ūkio ekonomistas, ūkininkas, LPKTS, Nr.16; **Iraida Mickevičienė** - mokytoja; **Bronis Buro-**

kas - statybos technikas, ūkininkas, LPKTS, Nr.18.

Pastaba: prie pavardžių pažymėti kandidatų numeriai koaliciniame sąrašo.

Varėnos rajono rinkimų apygarda Nr. 55

Moderniųjų krikščionių demokratų sąjungos ir LPKTS koalicijos sąrašo Nr.25

**LPKTS
Varėnos
skyriaus
kandidatai****UŽ
TEISINGUMĄ IR
VISŲ
GEROVĘ****Vytautas Kuklys** -
Seimo nario
A.Kašėtos
padėjėjas**Vytautas Kaziulionis** -
LPKTS
valdybos
narys**Auksė Onutė
Makaravičienė** -
Varėnos "Ryto"
mokyklos mokytoja**Sigutė Grigaitė** -
Varėnos "Ryto"
mokyklos
mokytoja**Juozas Ciūnys** -
LPKTS
Varėnos sk.
pirmininkas**Virginijus
Rutkauskas** -
ūkininkas**Bronius Savickas** -
LPKTS
Varėnos sk.
sekretorius**Elena Dukštienė** -
Sarapniškių
mokyklos
mokytoja**Gražina Kuodienė** -
Varėnos muzikos
mokyklos
mokytoja**Ona Markevičienė** -
UAB
"Vardenta"
vyr.buhalterė**Vytautas
Valentukevičius** -
buvęs Valkininkų
vid. mokyklos mokytojas

Dėmesio! Kaip balsuosime

Savivaldybių tarybų rinkimuose Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos kandidatų sąrašo numeris - 24. Tai:

Alytaus mst., Druskininkai, Elektrėnai, Kauno mst., Kauno rajonas, Kazlų Rūda, Klaipėdos rajonas, Marijampolė, Pagėgiai, Palangos mst., Raseinių rajonas, Šiaulių mst., Tauragės rajonas, Ukmergės rajonas, Vilniaus mst.

LPKTS skyriai, sudarę koalicijas:

Jurbarko rajonas - TS (LK) ir LPKTS koalicija, sąrašo Nr.20;

Kalvarija - LPKTS ir TS (LK) koalicija, sąrašo Nr.24;

Klaipėdos mst. - TS (LK), LPKTS, LDS ir MKDS koalicija, sąrašo Nr.20;

Kretingos rajonas - TS (LK) ir LPKTS koalicija, sąrašo Nr.20;

Radviliškio rajonas - TS (LK) ir LPKTS koalicija, sąrašo Nr.20;

Šakių rajonas - TS (LK), LLS ir LPKTS koalicija "Vienybė", sąrašo Nr.26;

Šilutės rajonas - TS (LK) ir LPKTS koalicija "Šilutės kraštas", sąrašo Nr.50;

Utenos rajonas - TS (LK) ir LPKTS koalicija, sąrašo Nr.20;

Varėnos rajonas - Moderniųjų krikščionių demokratų sąjungos ir LPKTS koalicija, sąrašo Nr.25.

LPKTS skyriai, kurių kandidatai dalyvauja rinkimuose TS (LK) sąrašuose. Sąrašo Nr.20:

Akmenės rajonas; Anykščių rajonas; Biržų rajonas; Ignalinos rajonas; Jonavos rajonas; Joniškio rajonas; Kaišiadorių rajonas; Kelmės rajonas; Kėdainių rajonas; Kupiškio rajonas; Lazdijų rajonas; Mažeikių rajonas; Molėtų rajonas; Pakruojo rajonas; Panevėžio mst.; Panevėžio rajonas; Pasvalio rajonas; Plungės rajonas; Rokiškio rajonas; Skuodo rajonas; Šalčininkų rajonas; Šiaulių rajonas; Šilalės rajonas; Širvintų rajonas; Trakų rajonas; Vilkaviškio rajonas; Zarasų rajonas.

Bendrame sąraše su LKDP Nr. 10 - Prienų rajonas.

Bendrame sąraše su LCS Nr. 12 - Švenčionių rajonas.

Bendrame sąraše su NKS Nr. 16 - Telšių rajonas.

Dėkojame

Nuoširdžiai ačiū LPKTS Radviliškio skyriaus nariams ir rėmėjams už materialinę paramą rinkimų kampanijos metu. Aukoti galima ir vėliau, nes ruošiantis rinkimams susidarė skolų.

**LPKTS Radviliškio sk.
taryba**

Kaip užpildyti rinkimų biuletenį

- ♦ Pasirenkame vienos partijos ar koalicijos kandidatų sąrašą ir jį pažymime.
- ♦ Iš pažymėto sąrašo pasirenkame 5 kandidatus, kuriems norime skirti pirmumo balsus, ir jų numerius įrašome pirmumo balsų langeliuose. Po rinkimų kiekvieno sąrašo kandidatai surašomi į naujas eiles pagal gautų pirmumo balsų skaičių.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMAI 2002 m. gruodžio 22 d. RINKIMŲ BIULETENIS		KANDIDATŲ SĄRAŠAI
RINKĖJŲ MIESTO RINKIMŲ APYGARDA Nr. XX		129 GRUODŽIO PARTIJA
Pažymėkite tik vieną sąrašą, už kurį balsuojate.	Pirmieji sąrašo kandidatai. Kitų kandidatų numerių, vardų ir pavardžių ieškokite sąraše	1. Juozas Jaunelis 2. Skaidra Ruginė 3. Vakarės Tamsys 4. Agnė Sausienė 5. Rožė Juodytė 6. Žilnis Pupelė 7. Antanas Sausis 8. Dobilas Klumpė 9. Alma Klevienė 10. Juozas Uogintas 11. Balandis Paukštys 12. Ona Beržienė 13. Genovaitė Klevienė 14. Bronius Juozaitis 15. Jaunius Trumpys
☒ ŽYMĖJIMO PAVYZDYS		16. Kodeksas Moratė 17. Magdė Papievytė 18. Trombonas Dūdėlė 19. Valerijonas Mikstūra 20. Gytė Paunksnytė 21. Vaisiukas Rūgštėlė
☐ 121 VASARIO PARTIJA	1. Eglė Miščenė 2. Ona Beržienė 3. Petras Rudasis 4. Alė Uosienė 5. Julius Baltys 6. Jonas Vienuolis 7. Ona Uosienė 8. Kovas Krogždė 9. Uosė Miščenė 10. Aivelė Uoginienė 11. Baltys Trintėnas 12. Kovas Baltys 13. Gertrūda Pempienė 14. Bronius Rudasis 15. Juozas Jaisis ir kt.	
☒ 24 LPKTS	1. Juozas Jaunelis 2. Skaidra Ruginė 3. Vakarės Tamsys 4. Agnė Sausienė 5. Rožė Juodytė 6. Žilnis Pupelė 7. Antanas Sausis 8. Dobilas Klumpė 9. Alma Klevienė 10. Juozas Uogintas 11. Balandis Paukštys 12. Ona Beržienė 13. Genovaitė Klevienė 14. Bronius Juozaitis 15. Jaunius Trumpys	
☐ 33 PARTIJA	9. Agnė Sausienė 10. Jonas Grybas 11. Amas Paškštys 12. Janina Uosytė 13. Gertrūda Obelenė 14. Baltys Kaštonas 15. Jaunius Trumpys ir kt.	
☐ 163 TRILAPIO SĄJUNGA	1. Pranciškus Stikinskas 2. Magdė Papievytė 3. Trombonas Dūdėlė 4. Valerijonas Mikstūra 5. Gytė Paunksnytė 6. Folksvagnas Goltas 7. Vaisiukas Rūgštėlė 8. Raibukas Gaigalėnė 9. Ramunėlė Prevytė 10. Odeodadas Paunksnis 11. Rožė Raudonytė 12. Apolonas Dnimba 13. Kodeksas Moratė 14. Pieva Kupetaitė 15. Kuodė Pempytė ir kt.	
☐ 187 LENKTOJI KOALICIJA	1. Vakarės Tamsys 2. Kalsbergas Šnekuotis 3. Rytis Švietus 4. Lapė Vilkienė 5. Briedis Kūkauskas 6. Jurgis Kvietkus 7. Siroca Spazmanitė 8. Manus Varnas 9. Aljūšius Gėlynas 10. Adas Jaunys 11. Razina Vynuogytė 12. Ona Birienė 13. Skrybelė Kapunienė 14. Mauricijus Serbentas 15. Karinas Suodtius ir kt.	
PIRMUMO BALSAI	Į šiuos langelius aiškiai įrašykite penkių kandidatų numerius iš to sąrašo, už kurį balsavote. Kandidatų pavardžių nerašykite.	
	<input type="text" value="6"/> <input type="text" value="16"/> <input type="text" value="2"/> <input type="text" value="19"/> <input type="text" value="21"/>	
	Kandidatai, kurių numerius įrašytė į šiuos langelius, gaus po viena pirmumo balsą	
	Jeigu biuletenyje to paties kandidato rinkimų numeris įrašytas keletą kartų, šiam kandidatui pagal biuletenį įskaitomas tik vienas balsas.	
Jei suklydote pildydami biuletenį, bet neįmetėte jo į balsadėžę, galite prašyti jį pakeisti nauju. Nežymėkite biuletenyje kokius nors žymius.		

50-ųjų žūties metinių minėjimas

1952 m. spalio 1 d. išduotas ir Dotnuvos čekistų apsuptytas Kėdainių r., Padotnuvio kaime, Petro Krutkio sodyboje, nusišovė paskutinis Prisikėlimo apygardos vadas Juozas Paliūnas-Rytas.

Nuo vado žūties praėjo 50 metų. Šio įvykio paminėti į Dotnuvos bažnyčią spalio 20 d. atvyko gausus būrys garbingų svečių iš įvairių Lietuvos vietų: Panevėžio, Šiaulių, Vilniaus, Kauno, Kėdainių ir vietinių apylinkių. Šv. Mišias aukojo ir prasmingą pamokslą pasakė mons. A.Svarinskas. Po šv. Mišių į netoliese esančias kapines, kur perlaidotas J.Paliūnas ir kiti partizanai, nusidriekė il-

ga pėsčiųjų kolona, nešina plevėsuojančiomis vėliavomis. Buvę partizanai, politiniai kaliniai ir tremtiniai, kariai, šauliai žygiavo pagerbti žuvusiųjų. Kaip buvo surasti ir perlaidoti partizanų palaikai, papasakojo savanoris K.Tamašauskas. Pagerbus žuvusiuosius tylos minute, giesmėmis ir kareiviška salve, ilga mašinų kolona pajudėjo į žūties vietą Padotnuvio kaime. Čia, prie pastatyto paminklo, kalbėjo LLKS prezidento pirmininkas dim. kpt. Jonas Čeponis, paminklo autorius, buvęs politinis kalinys Juozas Meškuotis. Dotnuvos Akademijos mokinės padėklamavo cilėraščių, giedojo

tremtinių choras. Kadangi buvo žvarbus oras, minėjimą tęsėme Dotnuvos žemdirbystės instituto salėje. Čia žodį tarė Prisikėlimo apygardos vadas J.Mocius. Trumpai apie J.Paliūną papasakojo jį pažinęs Kėdainių P.Lukšio kuopos šaulys V.Gaučas. Choras padainavo kelias partizanų dainas, minėjimą baigėme mums visiems miela daina "Lietuva brangi". Minėjimą vedė mokytoja Irena Stanišlauskienė.

Mes, Kėdainių buvę tremtiniai, esame dėkingi visiems, atsiliepusiems į kvietimą pagerbti žuvusiuosius.

Juozas BANYS
Nuotr. Dotnuvos kapinėse perlaidotų partizanų kapas

Skelbimai

"Pažinkime Lietuvą ir jos etnines žemes"

Gruodžio 21 d. 6 val. "Senasis Karaliaučius – Kaliningradas" (1 d.). Katedra, E.Kanto panteonas. Pasaulio vandenyno muziejus laive "Vitiaz", katalikų bažnyčia, fortas ir kt. objektai. Kaina 69 Lt.

Gruodžio 27 d. 9 val. "Kalėdinis Vilnius". Kalėdinių eglučių parkas. Ledo skulptūros. Pietūs Akropolyje, "Lido" bare. Aukščiausia kalėdinė eglė – televizijos bokštas. Kaina 29 Lt.

Gruodžio 28 d. 6 val. "Kalėdinė Ryga". Kalėdinių stebuklų ir pramogų šalis "Lido". Vokiškoji, švediškoji, latviškoji Ryga. Susitikimas su Latvijos lietuviais. "Akvalandija" – vandens atrakcionų parkas. Kaina 62 Lt.

Gruodžio 28 d. 9 val. Kalėdinė kelionė į Raudonės pilį. Pakeliui – Raudondvaris, Veliuona, Vytėnų pilis. Raudonės pilyje – Kalėdų Senelis... Kaina 38 Lt.

Pirmiesiems 10 turistų – 10 proc. nuolaida! Vaikams iki 12 m. – 5 proc. nuolaida. Būtina išankstinė registracija Kaune, Laisvės al. 39, II a., 1 kab. Tel. (8-37) 321593, (8-689) 54571.

Užjaučiame

Gruodžio 10 d. po ilgos ir sunkios ligos, eidamas 69-uosius metus, mirė Laisvės kovų dalyvis, pagrindinės antisovietinės organizacijos – Laisvojo Lietuvos jaunimo tautinio susivienijimo, veikusio 1951-1952 metais Šilutės pirmojoje vidurinėje mokykloje, narys

Antanas ŠKLĖRIUS.

Šio tauraus žmogaus, patrioto, buvusio politinio kalinio, LPKTS nario šviesus atminimas visada liks jo bendražygių širdyse. Nuoširdžiai užjaučiame žmoną, seserį ir artimuosius.

Vladas Pupšys, Gediminas Bračiulis, Eugenijus Rimvydas Stancikas

Skaitytojų dėmesiui!

Kitas "Tremtinio" numeris išeis 2003 m. sausio 3 d.

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Alfonsas Zdanavičius 1923-2002

Gimė Alytaus aps., Seirijų valsč., Seiliūnų k. 1946 m. įstojo į Kauno finansinį technikumą, kuriame mokymasis įsitraukė į pagrindinę veiklą – vadovavo Kęstučio apyg. Rambyno būriui. 1948 m. areštuotas. Kalėjo Norilsko, Dudinkos, Madvėžkos lageriuose. Dalyvavo Norilsko politinių kalinių sukilime. Po to buvo išvežtas į Magadano lagerį. Nuo 1955 m. gyveno tremtyje. Grįžo į Lietuvą 1958 m. ir apsigyveno Alytuje. Buvo aktyvus LPKTS Alytaus sk. narys. Vedė, užaugino dukrą ir 2 sūnus, sulaukė 5 vaikiaičių.

Palaidotas šalia žmonos, Alytaus kapinėse. Nuoširdžiai liūdime dėl mūsų aktyvaus nario netekties ir užjaučiame artimuosius.

LPKTS Alytaus skyrius

Jonas Pavilionis 1930-2002

Gimė Sabonėlių k., Joniškėlio r. Mokėsi Troškūnų melioracijos mokykloje. Mokymasis įsitraukė į pagrindinę organizaciją. 1947 m. suimtas, kalintas Pasvalyje, vėliau – Lukiškių kalėjime iki suėjo 18 m. Tada nuvežtas į Kazachstaną, Džezkazgano Rudnikų lageryje. 1956 m. paleistas be teisės gyventi Lietuvoje. 2 m. gyveno Latvijoje. 1958 m. grįžo į Lietuvą. Iki 1967 m. gyveno Pasvalio r., vėliau persikėlė su šeima į Kaišiadorys. Dirbo įvairiose organizacijose. Aktyviai dalyvavo LPKTS veikloje. Pastatė paminklą Kaišiadoryse tremtims atminti ir miesto kapinėse – koplyčią, kurioje yra perlaidota 11 partizanų ir išskaltos 385 žuvusių partizanų pavardės.

Palaidotas Kaišiadorių kapinėse, šalia žmonos. Nuoširdžiai užjaučiame sūnus Kęstutį ir Virgilijų su šeimomis. LPKTS Kaišiadorių skyrius

Antanas Dominauskas 1921-2002

Gimė Norvaišių k., Lygumų valsč., Pakruojo r. 1944 m. įsitraukė į partizaninę kovą. 1948 m. sužeistas, iš pradžių slapta gydėsi Lietuvoje, vėliau – Rygoje. 1949 m. areštuotas, nuteistas 25 m. Kalėjo Karagandos sr. Vario kasykloje vėl sužeistas. 1956 m. kaip invalidas buvo paleistas, grįžęs į Lietuvą sukūrė šeimą, užaugino 2 dukras.

Palaidotas Pakruojo kapinėse. Nuoširdžiai užjaučiame žmoną ir dukrą šeimais.

LLKS Prisikėlimo apygarda

Juozas Liutvinas 1935-2002

Gimė Netičkampių k., Liudvina valsč., Marijampolės aps., stambaus ūkininko šeimoje. 1948 05 22 su šeima ištremtas į Krasnojarsko kr., Jenisejsko r., Maklakovo gyv. Tremtyje žuvo tėvas Kazys. Liko motina ir 4 broliai. Juozas su motina į Lietuvą iš tremties grįžo pirmieji. Po 10 m. daug kas buvo neatpažįstamai pasikeitę. Didžiausias ažuolas, kuriame šeima keldavo Trispalvę, kartu su kitais ažuolais buvo nupjautas, tvoros nuardytos ir sukūrentos, beveik nugriauti ūkio pastatai. Troba sunkiai atpažįstama iš vaikystės dienų, tačiau prisiglausti buvo kur. Juozą į kolūkių priėmė tik dėl to, kad turėjo traktorininko specialybę. Visą gyvenimą dirbo kaime, baigė žemės ūkio technikumą. Kolūkio valdžia tėvų žemėje namo statyti neleido, buvusio ūkio vietoje pastatė kaulides. Kolūkio pirmininkai vertino Juozą kaip darbininką, bet nemėgo jo dėl drąsos sakyti tiesą. Sulaukus Nepriklausomybės, tėvų žemės gražinimas labai sunkiai ėjosi ir galutinai palaužė Juozo sveikatą – taip ir liko dar ne visas išspręsta...

Į Liudvina kapines lydėjo beveik visi Netičkampio kaimo suaugusieji ir vaikai, Lietuvos himną giedojo ansamblis, kuriam priklauso ir tremtiniai Viktoras Vaišnys su žmona Gene Skritulskaitė. Liūdėti liko žmona, duktė, vaikaičiai, broliai ir jų šeimos.

LPKTS Marijampolės skyrius